

Gaurkoan

Txillardegia (*)

Lau mila aberkide joan ziren Mancharamo, eta hemengo kresal eta garo usaina haraino helerazten saiatu ziren.

Eta lortu ere bai, ene uestez.
Ez nintzen ni han izan. Hango ekitaldian barrera bildutako banda entzun dut, ordea; eta ibilaldiaren zirrara senditu bide dut. Urrezko letraz idatziko denen orrialderako idazten ari da gure herria azkeneko urte hauetan. Herrerrarako ibilaldiari dagokio zalanizarik gabe horietako bat. Basamortua nekez gurutzatu ondoren, hango koartelak eta murrak besterik espero ez, eta, hala ere, 61 autobus bete, eta... Herrerrara!... «Behar-bada egurra izango diagu; baina, goazen harantz!»...

Lau mila lagun asko da. Euskaldunak gutxi gara, eta horrek galitzen gaitu behin eta berri. Espainiako Estatuaren mailan, 900 autobus ikusi behar genituzke; eta Frantziakoan, 1.500 bat autobus. Non dago horrelakorik? Inon ez. Hemengo «banda» isolatu famatu horrek lortzen dituen mobilizazioa, ez dira inon ikusten.

Entzun ere egingo ez dituzten segurtantzian, han ari izan dira bertsolariak, dantzariak, presoek aitak eta amak, etorkizuna gurea dela aldarrikatuz. Non gertatzen da horrelakorik? Inon ez.

Damutuena eta erreintsertatuena gainetik, piperpotoa eta pakto aitortuak barra-barra banatzen dituztenen lerdeen gainetik, gure herriaren parte harrigarri batek tinko eusten dio borrokari. Eta herri batek, jasandakoak jasan ondoren, ikurbari hamar urtez eutsi diotanean, partida irabazita dago.

Borrokari eutsi dion parte hori ez omen da gehiengo; alegia, ez omen da % 50,001-koa. Baina istoria gehiengo aritmetiko horien bidez egiten dela oraindik sinesten dutenei, bejondatela!

Herrera 180 preso daude, Alcalan 160. Frantziako eta Espainiako gartzeteletan barrera beste anitz, gehi geronen lurraldeetan geronen seme-alabak sartzeko eraiki direnatan daudecnak. Zenbat orotara? Bostehun bat. la-ia Franco hiltzean genuen zifra bera.

Eta berriro ere galdera: non dago horrelakorik? Espanian non daude erreformismoa onartu ez duten 7.500 presoak? Non daude

gauza bera egin duten 12.500 frantses iraultzaileak? Erantzuna: inon ez. Europa osoan ez dago horrelakorik. Eta zinez esan daiteke, eta esan egin behar da, Euskal Herriari dagoikiola borroka-mailarik gorena. Ohere hitsa, jakina; ohere lazgarria. Baina egia.

Gainera, esaten zaigunez, legetasunaren barruan ari diren indar politikoak, oso zuhurki, oso abilkiki, gauza bera ari dira indartzen: Euskal Herriak askatasuna lortzeko behar dituen tresnak eta baldintzak. Bego.

Baina orduan berriz esan behar dugu gauza bera: Euskal Herriari dagoen askatasun-egarria ez dela inon ikusten.

Batzu, beraz, aspertu egin dira; geure nazio-askatasunera daraman bidea jueza delako Eta konprengiarria da.

Baina borroka-maila hori daukan herriak, semibat torturapean hiltzean Euskal Herriak erantzun duen bezala erantzuten duen herriak, partida irabazita dauka. Eta argi-eta-garbi senditu da hau egun hauetan.

Jende askok «paso» egiten du, erantzungo du norbaitek. Eta arrapostua hau da: non ez du gehiengoak paso egiten? Inon ez. Leku guztietan hedonismoa da gehienen grina. Eta Euskal Herriari ere bai. Eta, zer? Noiz izan da bestela?

Zoritxarrez gaztaroa urrun utzi dugunok bederen ongi dakigu hori. Gero etorri diren sasi-profetak besterik idatzi badute ere («entonces las masas exigen un cambio», etab.), guk ongi dakigu hori gezurra dela. Orduan ere, 1950an, 1960an, 1970an, gutxiengo sutsu batek abiarazi zuela prozesoa. Hemen eta non-nahi % 50,001 hori lortu askoz lehengo abiatu baita mogimendua.

Aste gogor, baina argitsu eta itxaropengarri, hauetan horixe agertu da: gure herriaren parte handi batek, eutsi egin diola. Indar harrigarri hori zuzenki eta zuhurki bideratuz gero, partida irabazita dago.

Jakina: etsaiaren zerbitzutan asmatutako sistemaren barruan jokatu nahi dutenek, hauek bai, hauek partida galduko dute. Noski.

Baina horrenbestetan saldua eta zafratua izan den herri batek gureak bezala erantzuten duenean, esperantzak oro dira zilegi.

Arriskurik ez, beraz, galtzeko? Bai, dudarik ez. Eta ezaguna da iturburua: gureak ez diren helburuen bila desbideratzea.

Behin eta mila bider: agian ez!

(*) Idazle.

Semaforo gorria

urte berriko apustuak

Europar sartzeari eta IVari nahiko ekin zaionez gainera, ikusari buruz normahi da jakintsu. Ikustekoa da hemen merituzkoa, gertatzekoa izartzen alegia. Ausartuko al gara apustu batzu egiten? Jo ditzagun gai nagusi batzu.

Zer gertatuko da OTANi buruz? Lehenbiziko apustua da erreferendumik egingo den ala ez. Semaforo gorriak egingo dela jokatuko luke, ez egiteari ere %50 ematen dion arren. Beraz, erreferenduma egingo dela esanik, zer gertatuko da? Biztanlego osotik %25 baezko ezetz atera, OTANen gertatzeko baezkoak noski. Ezezkoak edo OTANetik irritearen aldakoak? Fraga eta konpainia abstentitzen badira, baezkoak ezezkoari %5ik ezetz kendu. Ezezkoaren alde apustu egitea gehiegi litzateke. baina bota hortxe ere mila-bostehuni. Azkenik, gertatzen dena gertatzen dela, ezetz iriten OTANetik, erreferenduma galdua ere.

Lehegoan, semaforo bati entzun genion:

—Nik ueste dut urte berriari ETAK Gubernu zentrala negoziaketa mahaian eser eraziko duela.

Semaforo gorriak ez luke horrenbestetik apustu egingo, baina argi ibili. Dena dela, semaforo artean zabal dabil burruka armatua urte honetan indartu egingo dela. Horretan baietz apustu egingo genuke.

Horoskopoez horixe diote.

Beste apustu bat egiteko, aurtun hauteskunde orokorrak tokatzen dira. Estatu mailakoak alegia Semaforo gorriak ueste du sozialistek irabaziko dutela, baina hori apustu errezegia litzateke. Penintsula mailan sozialistek baietz galdu bi milioi bota. Euskadin baietz galdu 15tik 20ra. Noren alde-rako? Horiek beste apustu klase batean sartzea litzateke. Gaurko aski da jokatutakoekin. Ea erdiak gutxienez irabazten ditugun.

X. AMURIZA

Hemeroteca

el regalo

(Vicente Verdú, en El País, 2-1-86)

Seguramente uno de los ejercicios más sutiles se encierra en el arte de hacer regalos: la oportunidad de enseñar mediante una cosa tangible otra intangible, de decir con un objeto sin habla lo indecible; o también de mentir al otro a partir de una materia indesmentible. Todo ello constituye un universo refinado. Pero ¿qué decir de la severa penitencia de regalar a una decena de personas distintas, no siempre sugerentes y a plazo fijo? He aquí las fiestas navideñas.

La gente parece eufórica abarrotando las tiendas, aparcaando los coches en doble fila, afluyendo de los comercios con los paquetes floridos. Nadie diría que lo están pasando mal, que han temido y aborrecido a quienes obsequian en progresión a la dificultad de darle agrado. Que se han maldecido a sí mismos una vez convertidos en ese envoltorio con lazo que acaba resumiendo toda la imaginación de la que sinceramente han sido capaces tras una obsesante tarea de búsqueda y cálculo.

De la palabra latina *regulare*

discurso del lehendakari

(«Deia», 2-1-86)

El lehendakari Ardanza y su Gobierno nos tienen acostumbrados en sus manifestaciones publicas a una total ausencia de triunfalismo, a su visión realista de los problemas llena de sentido común y sabia modestia. El saludo de fin de año o felicitación por el nuevo ha discutido, con la diafanidad de siempre, por ese mismo camino en sus cuatro puntos, puntos cardinales sin duda para el pueblo vasco: violencia, Estatuto, Europa, economía

y paro, sobre todo, juvenil.

(...)
Más de uno, sin embargo, echará de menos en el saludo-felicitación, no sólo las alusiones a los más importantes logros del Gobierno vasco en el pasado año, lo mismo en lo político que en lo económico y cultural, que el pueblo tiene tendencia a olvidar, sino también a los proyectos concretos de futuro en todos esos campos. Se podría decir que al discurso falta concreción cuando se alude, por ejemplo, a la «solución al problema de la violencia en Euskadi», lo mismo que cuando se impulsa al joven a «crear su propio puesto de trabajo», «a generar su propia em-

presa», en condiciones diversas quizá a las de otros países en los que esto ha dado resultado. Esta falta de concreciones es la que pueda dar la impresión de que el discurso se queda a veces en lo tópicico o recurre a lo utópico.

En el aspecto nacionalista y en el campo concreto del Estatuto, las frases del lehendakari suenan a algo demasado vago; sin olvidar que lemas como «aguantar», «no cejar» no son suficientes ni lo más adecuado para encender el amor a nuestra patria y a la libertad, menos quizá en una despedida al año viejo y felicitación por el nuevo que todos deseamos sea mejor.

(OTR-Press)